

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 823/2021
31.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Срђана Јаковљевића и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Данијеле Несторовић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 588/20 од 11.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.08.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Срђана Јаковљевића, адвоката Данијеле Несторовић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 588/20 од 11.05.2021. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 3) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године, оглашени су кривим окривљени Сениша Кнежевић због кривичног дела неовлашћена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 23.06.2018. године до 26.12.2019. године, и окривљени Срђан Јаковљевић због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 4 године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 23.06.2018. године до 29.01.2019. године, као и време проведено под мером забране напуштања стана уз примену електронског надзора од 29.01.2019. године до 26.12.2019. године. Истом пресудом окривљенима је изречена мера безбедности одузимање предмета прецизно наведених у изреци првостепене пресуде и обавезани су да сnose трошкове кривичног поступка о чијој ће висини суд одлучити накнадно доношењем посебног решења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 588/20 од 11.05.2021. године усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Београду и пресуда Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године је преиначена у делу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног Синишу Кнежевића због кривичног дела неовлашћена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 3 године, у коју казну се урачунава време проведено у притвору од 23.06.2018. године до 26.12.2019. године, а окривљеног Срђана Јаковљевића због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 5 година и 6 месеци у коју казну се урачунава време проведено у притвору од 23.06.2018. године па до 29.01.2019. године и време проведено под мером забране напуштања стана уз примену електронског надзора од 29.01.2019. године до 26.12.2019. године, док су жалбе бранилаца окривљеног Синише Кнежевића, адвоката Оливере Ђорђевић и адвоката Сање Чупић Маљковић, окривљеног Срђана Јаковљевића и његовог браниоца адвоката Драгана Палибрка, одбијене као неосноване и пресуда Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднела је благовремено бранилац окривљеног Срђана Јаковљевића, адвокат Данијела Несторовић, јер су истима „повређене одредбе члана 438. и члана 439. Законика о кривичном поступку“ док из садржине захтева произилази да пресуде побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10), члана 438. став 2. тачка 1) и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости и побијане пресуде укине, а предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. Предложила је да се у смислу одредбе члана 488. став 3. Законика о кривичном поступку извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 438. став 1. тачка 10), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 3) ЗКП, док је у преосталом делу захтев недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче да је првостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуда Вишег суда у Београду К. бр. 649/18 од 26.12.2019. године заснива на доказима на којима се по одредбама овог законика не може заснивати. Као незаконит доказ бранилац у поднетом захтеву означава записник о прегледу лица од 23.06.2018. године, као и записнике о одузетим предметима који су

сачињени након обављеног прегледа. Ово стога што су полицијски службеници након прегледа окривљеног Срђана Јаковљевића, код кога су пронашли кључ којим се покреће путничко моторно возило, прегледали и возило окривљеног, а да окривљени иако присутан при прегледу није могао да прати ток ове доказне радње, је је био склоњен даље од возила и није видео да ли је нешто вађено из гепека или не, нити је био присутан приликом фото-документовања ове радње. Поред тога, приликом заустављања и легитимисања окривљеног, полицијски службеници нису извршили преглед возила на начин како је то прописано одредбама Законика о кривичном поступку, већ су суштински извршили претрес возила иако за то у том тренутку нису имали налог судије за претходни поступак, нити наредбу, нити су поднели извештај судији за претходни поступак који би оценио да ли су били испуњени услови за претресање, услед чега је, по ставу браниоца, ово такорећи неупотребљив доказ, као и вештачење одузетих опојних средстава која су одузета након оваквог извршеног претреса возила.

Такође, бранилац је указао и да је узимањем изјаве том приликом од окривљеног, без присуства браниоца, учињена повреда одредбе члана „74. став 2. Законика о кривичном поступку“ сходно којој када се кривични поступак води за дело за које је прописана казна затвора од 8 година или тежа казна окривљени мора имати браниоца од првог саслушања па до правноснажног окончања кривичног поступка.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Срђана Јаковљевића се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Ово из разлога што из списка предмета и то записника о прегледу лица и записника о прегледу моторног возила којим је управљао окривљени произилази да су полицијски службеници након што су легитимисали и извршили преглед лица Срђана Јаковљевића, извршили су и преглед возила којим је управљао окривљени. Наиме, одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана између осталог прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага и о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима пронађеним или одузетим саставиће се записник. Ставом 4. истог члана, прописано је да о предузимању мера и радњи полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања обавештава јавног тужиоца.

У сачињеном записнику о прегледу возила од 23.06.2018. године Полицијска управа за Град Београд, Управа криминалистичке полиције, четврто одељење, наведено је да је извршен преглед путничког моторног возила којим је управљао окривљени Срђан Јаковљевић и у истом је означено шта је све пронађено од предмета на лицу места. Такође, постоји и фото-документација путничког моторног возила марке „Дачија логан“, караван и сачињена је потврда о привремено одузетим

предметима које је одмах полицијска управа предала Вишем јавном тужиоцу у Београду. Окривљеном је истог дана одређено задржавање у трајању од 48 сати, а Виши јавни тужилац у Београду му је 23.06.2018. године поставио браниоца по службеној дужности, адвоката Живка Дедовића. Сва документација је уз кривичну пријаву поднета Вишем јавном тужиоцу 24.06.2018. године на који начин је испуњен услов о обаештавању јавног тужиоца из члана 286. став 4. ЗКП и истог дана окривљени је саслушан пред јавним тужиоцем.

Имајући у виду напред наведено поступање полицијских службеника и овлашћења полицијске управе која имају сходно члану 286. ЗКП, Врховни касациони суд налази да се на овако прибављеном доказу може заснивати пресуда, па су супротни наводи из захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Срђана Јаковљевића оцењени као неосновани. Такође су неоснована и указивања у захтеву да је окривљеном повређено право на одбрану тиме што је од истог „узета изјава“ без постављања браниоца, јер се постављањем питања окривљеном од стране полицијских службеника приликом прегледа лица и возила не може сматрати саслушањем окривљеног већ се у том случају ради о поступању овлашћених полицијских службеника у циљу примене овлашћења из члана 286. ЗКП.

Бранилац је у поднетом захтеву за заштиту законитости побијане пресуде оспорио и због битне повреде одредбе кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. Законика о кривичном поступку, сходно којој, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног онда се пресуда не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, па је тиме што је другостепени суд утврдио да је превелики значај дат олакшавајућим околностима утврђеним у првостепеном поступку и да нису у довољној мери цењене отежавајуће околности и осудом окривљеног на казну затвора у дужем трајању учињена напред наведена повреда закона. Стим у вези, бранилац сматра да оцена отежавајуће околности „количина пронађене опојне дроге“ није могла бити цењена на штету окривљеног на који начин је одлуком о кривичној санкцији повређен закон из члана 439. тачка 3) Законика о кривичном поступку.

Овакви наводи браниоца окривљеног оцењени су као неосновани најпре из разлога што је против првостепене пресуде жалбу поднео Виши јавни тужилац у Београду због одлуке о кривичној санкцији, те како је одредбом члана 453. ЗКП, прописано да ако је жалба изјављена само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, то изменом пресуде у погледу кривичне санкције по жалби Вишег јавног тужиоца у Београду изјављена на штету окривљеног, није учињена битна повреда из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП.

Са друге стране, повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП постоји, поред осталог, када је одлуком о кривичној санкцији повређен закон, односно уколико суд изрекне врсту казне која није допуштена по закону или која није предвиђена за одређено кривично дело, или ако прекорачи најмању или највећу меру прописане казне, или ако изрекне споредну казну када то није допуштено, односно не изрекне споредну казну у случају када је њено изрицање обавезно. Стога, давањем другачијег значаја околностима утврђеним у првостепеном поступку од стране другостепеног

суда и изрицањем казне затвора у дужем трајању али у оквиру законом прописане казне за предметно кривично дело, по налажењу овог суда, не може се рећи да је учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП како се то неосновано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Бранилац окривљеног је у поднетом захтеву за заштиту законитости указао и да је изрека пресуде противречна сама себи, да пресуда нема разлога нити су наведени разлози о чињеницама које су предмет доказивања, а дати разлози су нејасни и у знатној мери противречни, као и да постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа услед чега није могуће испитати законитост пресуде, на који начин бранилац указује на учињену битну повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП таксативно су набројане повреде закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом, а које представљају разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости – члан 74., члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима које има у поступку, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде одредби из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**